

ANÀLISI DE L'ACTIVITAT DEL SIAD DURANT EL PERÍODE DE CONFINAMENT COVID-19
(del 16 de març al 24 de maig de 2020)
I COMPARATIVA AMB EL MATEIX PERÍODE DE L'ANY ANTERIOR

L'objectiu d'aquest informe és realitzar una anàlisi comparativa entre el període de confinament i el mateix període de l'any anterior, per conèixer **la incidència de la pandèmia en les usuàries del SIAD i, molt especialment, de les que es troben en situació de violència masclista.**

Tanmateix, cal matissar que entre 2019 i 2020 s'han produït alguns canvis en l'estructura del SIAD que condicionen aquesta anàlisi:

- d'una banda, perquè el 2019 es va posar en marxa –a temps parcial- el Servei de Psicologia Infantil i Juvenil, que enguany ja funciona a temps complet. A més, aquest servei atén també homes, tant adults com adolescents i infants i és, de fet, l'únic servei adreçat a persones d'ambdós sexes independentment de la seva edat.
- d'altra banda, perquè el 2019 encara funcionava el Servei d'Orientació Laboral que enguany, en canvi, no s'ha pogut posar en marxa.

Atès que per poder fer una anàlisi comparativa rigorosa cal utilitzar paràmetres idèntics un i altre any, hem optat per:

- tractar separatament el Servei de Psicologia Infantil i Juvenil
- eliminar de l'anàlisi les dones ateses el 2019 al Servei d'Orientació Laboral.

DONES ATESES

Seguint aquests criteris, veiem que:

- **Durant el període de confinament, s'ha atès a 393 dones¹.**
- **En el mateix període de l'any anterior, el nombre de dones ateses va ser de 345².**
- **Durant el confinament s'ha incrementat en un 14% el nombre de dones ateses.**

En general, podem afirmar que no s'han trobat diferències entre l'any 2019 i el 2020 quant a les característiques sociodemogràfiques de les dones ateses, i això es deu, com veurem al llarg de tot el document, a què **la majoria de les dones ateses durant el confinament ja eren usuàries dels serveis i s'ha produït un nombre petit de noves entrades.**

---

¹ S'han atès un total de 446 persones, 434 dones i 12 homes. Desglossades per edat, veiem que 419 són dones majors d'edat, 8 noies adolescents menors de 18 anys, 7 nenes menors de 12 anys, 4 són homes adults, 6 nois adolescents menors de 18 anys i 2 nens menors de 12 anys.

² De fet, es van atendre 378 dones, però 23 van ser ateses al Servei de Psicologia Infantil i Juvenil, ja que eren mares de filles i fills en situació de violència, i 10 van ser ateses pel Servei d'Orientació Laboral. Aquestes 33 dones no es comptabilitzen en l'anàlisi que realitzem i només es tenen en compte les 345 restants.

Pel que fa a la **NACIONALITAT** de les dones ateses, no s'observen diferències destacables d'un any a l'altre. El percentatge de dones estrangeres és del 24% el 2019, i del 25% el 2020, i en tots dos casos les dones estrangeres extracomunitàries són la immensa majoria dins el col·lectiu d'estrangeres que demanen els serveis del SIAD.

Tampoc hi ha canvis rellevants pel que fa al **MUNICIPI DE PROCEDÈNCIA**, que majoritàriament és Terrassa. El SIAD, a través d'un conveni amb el Consell Comarcal del Vallès Occidental atén també les dones del Partit Judicial procedents dels municipis de Matadepera, Rellinars, Ullastrell, Vacarisses i Viladecavalls, tot i que representen un percentatge petit, al voltant del 7%.

PROCEDÈNCIA (%)	2019	2020
VACARISSES	0,79	0,27
RELLINARS	0,26	0,54
MATADEPERA	1,59	1,61
VILADECAVALLS	2,91	2,14
ULLASTRELL	1,32	0,27
TERRASSA	92,33	94,91
Altres municipis	0,79	0,27

A través de taules comparatives es pot comprovar com les principals **variables sociodemogràfiques** són similars els dos períodes analitzats, no existint diferències estadísticament rellevants en cap d'elles.

EDAT (%)	2019	2020
19-29	11,57	12,84
30-45	56,2	55,46
46-65	28,65	26,78
66-80	3,03	2,19
>80	0,55	2,73

ESTAT CIVIL (%)	2019	2020
Soltera	17,78	16,81
Parella de fet	10,00	14,16
Casada	31,39	25,96
Separada de fet	6,67	7,96
Separada legal P.F.	7,78	8,26
Separada legal M.	4,44	5,01
Divorciada	20,83	21,24
Vídua	1,11	0,59

ACTIVITAT (%)	2019	2020
Pensionista/jubilada	7,1	5,85
Sense activitat laboral	32,1	32,31
Estudia	3,69	4,92
Treballa	57,1	56,92

FONT D'INGRESSOS (%)	2019	2020
Treball sense contracte	3,89	2,68
Rendes	0	0,30
Treball amb contracte	50,28	50,30
Sense ingressos	17,5	22,62
Autònoma	3,33	4,46
Subsidi	13,33	10,42
Pensionista	7,78	5,36
Prestació d'atur	3,89	3,87

NIVELL SOCIOECONÒMIC AUTOPERCEBUT (%)		
	2019	2020
Baix	14,13	13,49
Mig-baix	37,12	37,83
Mig	41,83	44,87
Mig-alt	6,65	3,81

ATENCIIONS REALITZADES

Entenem per atenció una intervenció directa que les professionals realitzen a petició d'una dona per respondre a una demanda explícita. Aquestes atencions, fins a la crisi del covid19, es feien de manera presencial (prèvia **cita**) o, en casos molt excepcionals, a través de trucades telefòniques en casos d'urgència o de necessitat de contenció emocional.

En molts casos, de la cita presencial se'n deriven gestions complementàries, que anomenem "**accions**" i que poden ser internes o externes i de diferents tipus: coordinacions presencials o telefòniques amb professionals municipals o d'altres administracions, consultes a serveis especialitzats, sol·licitud de documentació, reunions, etc.

Abans de la pandèmia, i sempre que era possible, alguns serveis realitzaven també sessions grupals, de formació o teràpia, per donar resposta a demandes compartides per un grup d'usuàries. Òbviament, aquesta modalitat d'atenció ha estat impossible de realitzar durant el període de confinament.

Cada servei té un tarannà propi, fruit de les demandes que aborda, del personal de què disposa i del temps de treball d'aquest. És important tenir en compte aquestes consideracions ja que expliquen les diferències entre el nombre d'usuàries ateses, l'entrada de noves usuàries, el total de cites realitzades o les accions que se'n deriven.

L'any 2019, l'equip del SIAD estava format per:

- 1 treballadora social, a 37,5 hores setmanals
- 1 jurista, a 32 hores setmanals
- 1 psicòloga a 37,5 hores setmanals, 1 a 25 hores setmanals i 1 a 20 hores setmanals
- 1 tècnica especialista en inserció laboral, a 32 hores setmanals
- 1 auxiliar mediadora traductora, a 20 hores setmanals

L'any 2020, ja abans de la pandèmia i atès l'increment sostingut de la càrrega de treball, es va ampliar l'horari de totes les professionals. Així doncs, actualment comptem amb:

- 1 treballadora social, a 37,5 hores setmanals
- 1 jurista, a 37,5 hores setmanals
- 2 psicòlogues a 37,5 hores setmanals i 1 a 32 hores setmanals
- 1 tècnica especialista en inserció laboral, a 37,5 hores setmanals
- 1 auxiliar mediadora traductora, a 37,5 hores setmanals

D'altra banda, i pel que fa a la idiosincràsia pròpia de cada servei, és important esmentar que mentre el Servei d'Acollida i el Servei Jurídic responen demandes concretes que sovint es solucionen amb una o dues visites, mentre que el Servei de Psicologia i el Servei d'Inserció Laboral fan majoritàriament intervencions de llarga durada, en ocasions d'anys.

El Servei de Psicologia atén exclusivament dones en situació de violència masclista que requereixen de tractaments terapèutics continuats en el temps i accions de coordinació amb altres serveis i administracions; el Servei d'Inserció Laboral està en el mateix cas, ja que l'acompanyament en l'elaboració d'itineraris formatius i laborals per facilitar l'ocupabilitat implica múltiples accions.

Per últim, el Servei de Mediació i Traducció, per una banda, realitza l'acollida de dones migrades d'origen magrebí i resol autònomament demandes concretes i, d'altra, quan les usuàries necessiten acudir a altres serveis i no coneixen prou be les llengües oficials, realitza tasques de traducció i acompanyament.

Durant el període d'anàlisi d'aquest informe, el personal que ha estat actiu és:

- 1 treballadora social, a 37,5 hores setmanals, a partir del 18 de maig
- 1 jurista, a 37,5 hores setmanals, durant tot el període
- 2 psicòlogues a 37,5 hores setmanals i 1 a 32 hores setmanals, durant tot el període
- 1 tècnica especialista en inserció laboral, a 37,5 hores setmanals, durant tot el període
- 1 auxiliar mediadora traductora, a 37,5 hores setmanals, a partir del 18 de maig

Pel que fa al conjunt del SIAD, les dades ens diuen que:

- **Durant el període de confinament aquest 2020, les cites han estat 928 i les accions 511.**
- **El mateix període l'any 2019 es van realitzar un total de 638 cites presencials i 201 accions.**
- **Comparant el mateix període, parlem d'un increment del 45% pel que fa a les cites i d'un 142% pel que fa a les accions.**

Hi ha diferents factors a tenir en compte a l'hora de comparar les dades dels dos períodes, com ara:

- **l'ampliació dels horaris d'atenció** habituals durant el període de confinament, passant d'un horari en dies laborals (de 9 a 14 i de 16 a 19 h de dilluns a dijous i divendres de 9 a 14 h), a una atenció permanent amb 2 telèfons que han funcionat de 9 a 20 h 7 dies a la setmana.
- **la posada en marxa de diferents sistemes de comunicació** (correu electrònic i WhatsApp) a través dels quals s'ha pogut realitzar la primera demanda o respondre consultes puntuals de manera molt àgil que, en condicions normals, haguessin requerit d'una visita presencial estàndard d'una hora de durada.
- **l'ampliació de l'horari de treball** de les professionals, que han allargat diàriament el seu temps de treball per poder donar resposta a totes les demandes, fossin o no del seu àmbit, atès que no tot l'equip estava treballant (per motius de conciliació laboral i personal) **amb una evident sobrecàrrega.**
- en aquest sentit, s'ha d'explicar que el fet que altres serveis municipals no estiguessin funcionant, o ho fessin en horaris més restringits, ha fet que **un cert nombre de persones hagin recorregut al SIAD per fer consultes o demandes que no són de la seva competència** (informació general, sanitària, comercial, de recursos socials, d'habitatge d'emergència...) però a les que s'ha donat resposta redirigint les consultes allà on pertocava.

Observem, també, que els increments són diferents quan s'analitza cada servei de manera individualitzada, però es fan especialment evidents en el **Servei de Psicologia i en el Servei d'Inserció Laboral**.

SERVEI DE PSICOLOGIA

	Dones ateses	% noves usuàries	Cites	Accions
2019	209	17	334	105
2020	274	12	541	191

El Servei de Psicologia va atendre en aquest període de 2019 a **209 dones i va realitzar 334 cites i 105 accions**, mentre que el 2020 ha atès **274 dones, les cites han estat 541 i les accions 191**. Parlem, doncs, d'un increment del **31%** pel que fa al nombre de dones, del **61%** pel que fa a les cites, i del **81%** de les accions, la qual cosa dóna una idea del volum de la demanda que ha tingut aquest servei i també de la complexitat dels casos que s'han atès.

Una dada addicional que cal esmentar és també el percentatge de "**noves usuàries**": si el 2019 van ser el 17% del total, el 2020 han estat un **12%**. És a dir, el Servei de Psicologia **ha atès essencialment usuàries que ja estaven dins el Servei, però que han necessitat suport i contenció emocional amb més freqüència atesa la situació de confinament. En aquest sentit, s'ha prestat atenció especial a que cada usuària pogués tenir accés directe a contactar amb la seva psicòloga de referència habitual.**

Tenint en compte que totes les usuàries d'aquest servei es troben en situació de violència masclista, podem afirmar que el confinament les ha afectat de manera especialment aguda perquè:

- en aquestes setmanes en què s'ha incrementat la intensitat de la convivència forçada i de forma continuada, la percepció d'estar patint una situació de violència també s'ha incrementat.
- els missatges institucionals en el sentit de limitar els moviments als "desplaçaments imprescindibles", la lògica por al contagi de les dones i dels equips de professionals - que descentivaven l'acollida presencial-, han contribuït a alimentar la impotència i l'angoixa, i s'ha fer necessari més suport psicològic.

SERVEI D'INSERCIÓ LABORAL

	Dones ateses	% noves usuàries	Cites	Accions
2019	45	22	60	31
2020	59	10	128	113

El Servei d'Inserció Laboral, per la seva banda, també presenta dades d'especial interès. El 2019 va atendre 45 dones, va realitzar 60 cites i 31 accions. **El 2020, en canvi, parlem de 59 dones ateses, 128 cites i 113 accions, és a dir, increments del 31% pel que fa al nombre de dones, 213% pel que fa a les cites i 364% pel que fa a les accions.**

Cal apuntar també que el 2020 només el 10% de les usuàries eren "noves entrades"- el 2019 eren el 22%- la qual cosa ens indica que la majoria eren dones ja habituals dels servei que han vist incrementat el seu nivell de vulnerabilitat, ja de *per se* molt elevat.

En aquest Servei les conseqüències de la crisi s'han fet especialment evidents perquè les seves usuàries concentren desigualtats estructurals existents com ara classe social, gènere i situació migratòria, i en un context d'enorme vulnerabilitat hi han recorregut no només per completar itineraris formatius o laborals, sinó sobretot per:

- dificultats per mantenir l'habitatge, especialment per part de les famílies monomarentals, les dones grans que viuen soles, les dones en situació de violència masclista...
- dificultats per accedir a les mesures de compensació establertes per a les treballadores de la llar, entre d'altres pel retard en la seva publicació i per la complexitat en la tramitació dels ERTO, que en el cas de les empleades de la llar no corre a càrrec de l'empresa sinó de la treballadora.
- bretxa digital, que s'ha manifestat en casuístiques ben diverses: manca d'aparells tecnològics – telèfon mòbil, tauleta, ordinador i/o impressora-, manca de connexió a la xarxa, manca de competències digitals. Aquestes mancances han dificultat, quan no impossibilitat, l'accés a determinats recursos (tramitació de prestacions i/o subsidis del SEPE, com la RAI, ajuts de subministraments bàsics per als quals es demana idCat o certificat digital, inscripció a portals i APP de recerca de feina, sol·licitud de recursos, atenció o informació amb les administracions o comunicació amb els centres educatius....)

SERVEI JURÍDIC

En aquest servei, tot i que les dones ateses han baixat un 7% , el nombre de cites ha augmentat un 11% i el que és més destacable és que les accions s'han multiplicat per 4, la qual cosa ens indica la complexitat dels casos que s'han atès, casos que majoritàriament ja havien realitzat consultes prèviament i que estaven vinculades a processos de separació i divorci que s'han accelerat durant la pandèmia, i els problemes vinculats a la custòdia de menors.

	Dones ateses	% noves usuàries	Cites	Accions
2019	108	53	110	22
2020	100	34	123	89

SERVEI DE MEDIACIÓ

	Dones ateses	% noves usuàries	Cites	Accions
2019	15	60	27	0
2020	20	35	66	58

En aquest servei ha augmentat tant el nombre de dones ateses (33%), el nombre de cites (244%) i el nombre d'accions, que es dispara perquè partíem de 0. Això s'explica perquè aquest Servei, amb l'ampliació d'horari, ara realitza també acollides mentre que l'any passat només feia acompanyament i traducció.

SERVEI D'ACOLLIDA

	Dones ateses	% noves usuàries	Cites	Accions
2019	112	58	107	43
2020	66	53	70	54

El Servei d'Acollida és un cas especial, perquè és l'entrada al SIAD i tenint en compte les dificultats del confinament, han estat menys les dones que han demanat ser ateses per primer cop.

Tot i això, tot i ser la meitat que el mateix període l'any 2019, el cert és que el nombre d'accions derivades ha estat més alt, la qual cosa redunda en la idea, ja expressada que els casos han estat més complexos.

En general, tots els casos han requerit de més coordinació, la qual cosa no ha estat fàcil atès, entre altres, que no tots els serveis municipals o autonòmics als que habitualment es deriven demandes (salut mental, serveis socials...) funcionaven amb els mateixos horaris d'atenció i condicions que el SIAD; molts havien canviat el seu funcionament habitual o les persones de referència (per raons diverses, baixes, conciliació....) i no comptaven amb personal suficient per atendre de manera àgil les demandes.

TIPOLOGIA DE LA DEMANDA EXPRESSADA PER LA USUÀRIA

En primer lloc, cal destacar que tant l'any 2019 com el 2020, les demandes que acumulen percentatges més alts són, per al conjunt del SIAD:

- l'atenció psicològica per superar situacions de violència en l'àmbit de la parella o l'exparella (el 2019 eren el 21,2%, el 2020 el 22,9%)
- la demanda d'atenció psicològica pel mateix motiu (el 2019 eren el 18,8% i el 2020 el 22,6%).

Pel que fa a cada servei en concret, cal dir:

- Servei d'Acollida, amb la demanda d'atenció psicològica ja comentada
- Servei Jurídic, destaca la demanda d'informació per a iniciar tràmits de separació i divorci i l'execució de sentències
- Servei Psicològic, amb la demanda d'atenció ja comentada per situacions de violència masclista
- Servei d'Inserció Laboral, que habitualment rep demandes de formació i assessorament per a millorar l'ocupabilitat i que durant el confinament ha assumit també un gran nombre de demandes d'emergència social, econòmica i d'habitatge per part d'usuàries que ja estaven dins el servei per a la recerca de feina.
- Servei de Traducció i Mediació, que habitualment feia tasques d'acompanyament i traducció per a la resta de serveis, i que durant la pandèmia també ha vist com se li adreçaven dones ja usuàries a la recerca de recursos socials

En resum, doncs, podem dir que la covid19 ha tingut un impacte evident sobre les usuàries del SIAD, ja que la majoria de les consultes han estat vinculades a la demanda de prestacions socials per emergència d'un col·lectiu ja molt vulnerable, i al suport psicològic per l'augment de l'angoixa provocada pel confinament i per l'augment de la percepció d'estar patint situacions de violència masclista en l'àmbit de la parella.

INCIDÈNCIA DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

Durant el període de confinament ha estat molt reiterada la idea que el confinament augmentava el risc de patir violència per part de la parella.

Les dades del SIAD de Terrassa ens diuen que:

- **L'any 2019, del total de dones ateses en aquest període, el 59% es trobava en situació de violència masclista.**
- **L'any 2020, durant el període de confinament, aquest percentatge arribava al 65%.**
- **En tots dos períodes, les agressions es produeixen majoritàriament en l'àmbit de la parella i exparella, en concret el 80% l'any 2019, i el 84% l'any 2020.**

Tot i aquests petits augments durant el període de confinament, cal recordar que la majoria de les dones que s'ha atès al SIAD ja eren usuàries del mateix. En concret, el Servei de Psicologia, que atén dones en situació de violència masclista exclusivament, només ha tingut un petit percentatge d'incorporacions (12%) i la majoria de les atencions han estat a dones que ja estaven sent ateses.

Ara bé, no podem menysprear la dada que, durant el confinament, s'han atès 62 casos d'urgència i s'ha hagut de derivar 3 dones a l'alberg.

Les atencions d'urgència, doncs, han representat un 15,8% del total, i només en un 1% els casos ha calgut activar recursos d'emergència, com ara el real·lotjament en córrer perill la integritat física de la dona.

TIPUS DE VIOLÈNCIA PATIDA I EXPRESSADA PER LES USUÀRIES

Quant al tipus d'agressions, veiem els percentatges són molt similars per als dos anys:

- **la violència psicològica és la més habitual (61% dels casos el 2019 i 65% el 2020)**
- **seguida per la violència física (27% el 2019 i 25% el 2020)**
- **per últim, cal esmentar la violència global (9% el 2019 i 7% el 2020) i la violència sexual (3% per als dos anys)**

DENÚNCIES

Els percentatges de denúncia són, també per als dos anys, inversament proporcionals, és a dir, la violència més habitual, la psicològica, és la menys denunciada davant els cossos policials i la justícia.

	V.FÍSICA	V.GLOBAL	V.PSICOLÒGICA	V.SEXUAL
2019	75,4	68,4	24,2	100
2020	68	64,3	27,8	100

La davallada de denúncies el 2020 és lògica atesa la limitació de la mobilitat, però sorprèn el lleuger augment de la denúncia de la violència psicològica

SISTEMES DE PROTECCIÓ

ORDRES DE PROTECCIÓ

	V.FÍSICA	V.GLOBAL	V.PSICOLÒGICA	V.SEXUAL
2019	47,4	47,4	11,2	42,9
2020	34	50	12,4	57

TELEASSISTÈNCIA MÒBIL

	V.FÍSICA	V.GLOBAL	V.PSICOLÒGICA	V.SEXUAL
2019	28,1	26,3	4	14,3
2020	24,5	21,4	4,4	14,3

No s'observa, en aquest sentit, gaires variacions més enllà d'un petit repunt en les Ordres de Protecció per violència psicològica, que respon sobretot a casos per amenaces greus per part d'exparelles.

Per la resta, la davallada tant d'OP com de TAM respon a la pròpia dinàmica de la pandèmia i les dificultats de mobilitat ja comentades.

SERVEI DE PSICOLOGIA PER A MENORS I ADOLESCENTS

Aquest servei necessita d'un apartat específic perquè el seu funcionament és diferent al de la resta, ja que també atén homes i menors d'edat, i perquè no podem establir cap comparació entre el període de la pandèmia i l'any anterior, ja que va començar a funcionar just en aquells mesos de 2019 i només a mitja jornada.

A més, les atencions que realitza són diferents a les de la resta de serveis:

- Atén filles i filles de les dones que pateixen violència masclista a través de sessions de treball individualitzades.
- Realitza intervenció terapèutica amb noies menors i joves que es troben en situacions de relacions interpersonals abusives, han rebut o reben algun tipus d'abús.
- Realitza exploració i intervenció clínica amb visites presencials estructurades arrel d'un programa personalitzat i individualitzat atenent a les necessitats de l'infant/menor i el seu voltant (accions d'acompanyament, assessorament, guia, dinamitzacions grupals, visites amb família, escola, extraescolars, altres familiars/agents educatius, etc)
- Assessora persones vinculades – per llaços familiars, educatius i altres- a menors d'edat en situació de violència masclista.
- Assessora i guia a mares, pares, familiars, tutores i tutors legals, serveis municipals i privats, de la ciutat de Terrassa i Partit Judicial, d'infants que no s'atenen al servei

Pel que fa a les dades concretes, el Servei, durant la pandèmia, ha atès:

- 53 persones
- 26 dones adultes i 4 homes adults
- 8 noies i 4 nois adolescents
- 7 nenes i 6 nens menors de 12 anys
- D'aquest conjunt, 5 eren "noves entrades" (10%)
- Ha realitzat 255 atencions, 208 telefòniques i 69 a través de Whatsapp.
- 8 d'aquestes atencions han estat considerades urgències (3%)
- A més, ha realitzat 116 accions de coordinació.